

7.1 PROCEDIMENT ORDINARI.

Regulat per la Llei d'Enjudiciament Criminal en els llibres II i III de l'art 259 al 749 de la LE Criminal.

El procediment ordinari és el procediment penal previst per a l'enjudiciament d'aquells delictes que poden ser sancionats amb penes privatives de llibertat superiors a 9 anys (+9 P.L., privació de llibertat).

L'òrgan competent per a la instrucció és el Jutge d'Instrucció i per al seu enjudiciament, generalment, l'Audiència Provincial.

Igual que en el cas del procediment abreujat en la tramitació poden distingir-se tres fases:

Fase de instrucció	Fase intermèdia	Fase Judici Oral	Sentència
Jutge instructor	Tribunal (jutge ponent)		

1. FASE D'INSTRUCCIÓ

Diligències:	Diligències sumariales (probatòries)
	Interlocutòria d'incoació de diligències sumariales Interlocutòria de processament Interlocutòria de conclusió del sumari
Investigat o denunciat	Processat
Representació i Defensa	Procurador i advocat

El Jutge primer ha de dur a terme les diligències sumariales (**diligències d'investigació**): prendre declaració, ... etc. És un procediment obligatori abans d'obrir sumari.

- Diligències sumariales / probatòries

Un cop el Jutge creu que veritablement hi ha indicis de delictes, el Jutge Instructor realitza **la Interlocutòria d'incoació de diligències sumariales**. Si se determina que és un procediment ordinari a partir de la incoació, les diligències passaran a denominar-se **diligències sumariales**.

Tipus de diligències sumariales

Entre les diligències sumariales trobem:

- **Declaracions de testimonis:** en aquest cas a diferència de civil es pot conduir per la força a declarar.
- **Dictàmens pericials:** En el procés penal en els Informes pericials es requeriran de dos perits en lloc d'un com en el procediment Abreujat.

- **Reconeixements en roda:** no es pot fer observant dues persones des del mateix punt (els que reconeixen no poden estar junts, els que cal identificar sí que poden estar junts).
- **Entrades i registres:** en aquest cas no ha d'anar el jutge, pot delegar en la policia i ha d'anar el LAJ a més s'ha de notificar a les 24 hores posteriors a l'emissió i ha d'estar present l'interessat o algú de la seva família o bé en presència de dos testimonis.
- **Autòpsia:** En cas de mort violenta o sospitosa de criminalitat, és obligatori sempre fer autòpsia.
Es realitzarà per dos metges forenses. Cal fer-la al lloc indicat (Institut Anatòmic Forense). No es pot habilitar un lloc per fer-la.
- **Intervenció de la correspondència.**

Algunes investigacions s'invaliden perquè la Interlocutòria d'entrada i registre dóna autorització a fer-ho durant el dia o per la nit. Si es finalitza el termini de dia/nit, en aquest cas es necessitaria d'una altra Interlocutòria.

Nota: les diligències sumarians també reben el nom de diligència probatòries encara que no és correcte ja que les proves es practiquen al judici. Algunes vegades també s'invaliden declaracions perquè van persones com a testimonis i acaben responnent com a investigats. S'està limitant el dret a la defensa. Cal aturar la declaració i citar-los novament com a investigats.

Les diligències sumarians serveixen **per provar el fet delictiu. No per imputar els fets al culpable.** Totes les declaracions i proves s'hauran de tornar a fer en l'acte del judici. Ex: testimoni de les parts, testimoni protegit, proves pericials, etc.

Les diligències d'instrucció s'han de practicar en un termini màxim de 6 mesos des de la data de la Interlocutòria d'incoació de sumari, malgrat que el Jutge instructor a instància el Ministeri Fiscal i prèvia audiència de les parts, pot declarar la instrucció com a complexa (organitzacions criminal, diferents investigats o víctimes o diferents delictes, etc.), en aquest cas el període d'instrucció serà de 18 mesos, aquest període també es podrà prorrogar, bé pel mateix termini o bé per un d'inferior, sempre a instància del Ministeri Fiscal i prèvia audiència de les parts. (art 324)

El Jutge instructor ha de determinar:

- El tipus de delictes
- qui ha realitzat el delictes i implicats
- assegurar la responsabilitat civil
- la situació personal (pot portar a la presó a presumptes implicats).

El Jutge instructor s'encarregarà de la fase d'investigació, quan ja acabi de fer totes les diligències ho remetrà a la Audiència Provincial (que és qui té competències i aleshores es allí on es podrà celebrar la vista oral i dictar sentència).

Documents i tràmits a seguir en la Fase d'Instrucció:

1. Interlocutòria d'incoació de diligències sumariales:

Un cop es dicti aquesta interlocutòria el Jutge d'Instrucció ho comunicarà al president de l'A.P. i al Fiscal de l'A.P., en un termini de 2 dies (art 308). Aquest fet fa que el jutge no pugui arxivar ni sobreseure. Sí que pot concloure el sumari.

2. Interlocutòria de processament:

Des del moment que el jutge vegi indicis de criminalitat en una persona, ha de dictar **L'INTERLOCUTÒRIA DE PROCESSAMENT**. L'**INVESTIGAT O DENUNCIAT** passa a ser **PROCESSAT**. L'Investigat o denunciado no és part del procediment no pot demanar res, no pot demanar actuacions i ha d'anar obligatòriament assistit d'advocat, si no se li demanarà un d'ofici. A partir que una persona està processada, pot demanar coses (actuacions, que s'acabi aviat el sumari...), així doncs ha d'anar assistit d'advocat i procurador.

Totes les actuacions que realitza el Jutge instructor són secretes menys pel Ministeri Fiscal i les parts. Qui rebel·li la informació del sumari pot ser sancionat de 0,15 a 3 euros. **El jutge pot declarar** també que **sigui secret per les parts** (això es diu **secret sumarial**). Es pot declarar per un mes prorrogable de mes a mes. Ha de treure el secret sumarial almenys 10 dies abans de concloure el sumari.

Interlocutòria de processament: El Jutge d'Instrucció imputarà formalment al processat de la comissió del fet delictiu o bé de la participació en uns fets delictius. S'ha de pronunciar sobre dues coses: (són dues peces separades / dues carpetes a part).

- **Situació personal:** Esbrinar que ha passat, qui ha intervingut, que es fa amb ell de moment.
- **Responsabilitat civil:** S'ha d'assegurar la responsabilitat civil, és a dir les quanties amb què haurà de respondre. Aquestes responsabilitats han d'estar assegurades abans que es dicti la sentència. Se li dona 24 hores al processat perquè presti **FIANÇA**.

Situació personal.

Es pot **decretar presó provisional** (Art 503 Llei d'enjudiciament criminal.). És obligatori que es prevegi més de 2 anys de privació de llibertat, o que hagin antecedents penals i s'ha de perseguir un requisit dels següents:

- Evitar la fuga.
- Evitar que torni a atemptar contra la víctima.
- Evitar que es destrueixin proves.

La presó provisional no és un càstig anticipat, per això està la sentència i el temps màxim de presó provisional preventiva és de 2 ANYS prorrogables per dos anys més.

El Jutge pot dictar que la presó provisional sigui eludible o no **mitjançant fiança**. Ara bé aquesta fiança té com a únic objectiu garantir la presència del processat en l'acte del judici. NO pot substituir la pena. Si no es fa efectiva aquesta fiança comportarà la presó. S'anomena **FIANÇA CARCERÀRIA**.

Assegurar responsabilitat civil

La peça que intenta assegurar la responsabilitat civil busca que la persona responsable respongui de les quanties pertinents. Per garantir que això passi s'obliga a dipositar en fiança la quantia corresponent per la que hagi de respondre la persona processada. En cas de no prestar fiança se li embargaran els béns. Cal destacar que mentre aquesta responsabilitat civil en el procediment civil s'assegura a posteriori (un cop dictada sentència) en matèria penal és a priori.

La fiança no podrà ser inferior a una tercera part més de totes les responsabilitats penals previstes. (Exemple danys morals + costes + ... = 1000 euros es demanaran 1333 euros com a mínim de fiança). L'embargament en penal és preventiu (anterior a la sentència). En civil quan t'han de embargar el Jutjat t'envia un Requeriment en relació a la condemna d'una sentència. L'afectat ha de declarar els seus béns. En penal no es pot requerir perquè es fa abans de la sentència.

Nota 1: en penal no existirà la figura d'embargament preventiu en els procediments de delictes lleus, ja que no hi ha instrucció.

Nota 2: Interlocutòria de quantia màxima. Es sobreseu un cas penal, però es reconeix una responsabilitat civil.

En penal la fiança s'admet:

- Personal: una persona amb patrimoni que respongui per tu (Fiador).
- Pignorativa: deixar un bé en garantia.
- Hipotecària: deixar un bé en hipoteca.

En cas de fiances pignorativa o hipotecària s'ha de deixar un bé amb el **dobte** de valor del que es requereix en metàl·lic.

Mentre es duen a terme les dues peces (assegurar la responsabilitat civil i la situació personal) es segueix el sumari.

Aleshores podem dir doncs que el Jutge pot decretar segons el cas i la situació:

- * **Llibertat:** el normal.
- * **Presó provisional:** amb fiança o sense.
- * **Altres mesures:**
  - lliurament del passaport.
  - compareixença apud acta (presentació personal davant el Jutjat / Comissàries els dies que es diguin).

Declaració indagatòria

Un cop dictada la **INTERLOCUTÒRIA DE PROCESSAMENT** (només existeix en ordinari), el Jutge té l'obligació de tornar a prendre declaració al processat encara que ja li hagi pres abans com a investigat (**declaració indagatòria**).

Possibilitats de Recursos un cop s'ha fet la Interlocutòria de processament:

- **Davant la interlocutòria de processament**, hi ha el recurs de reforma (RR) davant del mateix jutge que l'ha dictat. Contra la interlocutòria resolutòria del RR hi ha la possibilitat del recurs d'apel·lació malgrat que no hi han efectes suspensius.
- **Davant la interlocutòria que no disposi el processament** hi ha la possibilitat del Recurs de Reforma (RR). Contra la interlocutòria resolutòria del RR no es pot interposar cap recurs.

3. Interlocutòria de conclusió del sumari:

Un cop es conclou la investigació es citen a les parts davant l'òrgan enjudiciador (Audiència Provincial) mitjançant la **Interlocutòria de conclusió del sumari**. Aquesta es dictarà s'hagin trobat culpables o no. S'haurà de remetre totes les actuacions a l'òrgan enjudiciador (Art 622) i emplaçar a les parts davant l'Audiència Provincial (Art 623) i al Ministeri Fiscal de l'A.P.

Terminis per comparèixer:

- 10 dies davant l'A.P. /Audiència Nacional: aquesta última quan els delictes són especials.
- 15 davant el T.S.J. / Tribuna Suprem: quan el que s'enjudicia és un aforat autonòmic o nacional.

7.2 FASE INTERMITJA O PREPARACIÓ DEL JUDICI ORAL.

Un cop s'hagi rebut a l'Audiència Provincial l'expedient i les peces de convicció, el Lletrat de l'A.P. ho traslladarà al magistrat ponent que per torn li correspongui.

Seguidament el Lletrat de l'A.P., traslladarà al Ministeri Fiscal de l'A.P., a l'Acusació particular i a la Defensa tot el que s'ha practicat en el sumari (tot l'expedient) perquè en el termini de 3 a 10 dies (Art 627 LE Crim), demanin al Tribunal de l'Audiència Provincial:

- Que es practiquin noves diligències.
- Sobreseïment.
- Obertura del judici oral.

En aquest moment l'Audiència Provincial pot fer (Art 630 i 631 LE Crim):

1. Dictar **Interlocutòria de revocació de la conclusió del sumari**: quan consideri que el Jutge instructor hagi de realitzar més diligències (en funció de les peticions de les parts) En aquest cas ordena al Jutge instructor que ha de fer (prendre declaració a una persona,...) .
2. Dictar **Interlocutòria de confirmació de la conclusió del sumari**. En aquest cas pot acordar:

a. Interlocutòria de Sobreseïment:

Que pot ser:

-SOBRESEÏMENT LLIURE (Art 637 LE Crim) Implica l'arxiu definitiu de la causa, no es podrà reobrir la causa pels mateixos fets contra les mateixes persones. Pot ser per que no s'hagi comès el fet per exemple: que aparegui després de vacances una persona que es presumia segrestada, o perquè el fet investigat no és constitutiu de delicte, per exemple: s'investiga un delicte de tràfic d'influències (solament pot afectar a funcionaris) i la persona no és funcionària o bé que els investigats no són els responsables del mateix.

-SOBRESEÏMENT PROVISIONAL, SP1 O SP2 (Art 641 LE Crim). Comporta la suspensió del procés i l'arxiu provisional de les actuacions al no quedar degudament justificada la perpetració del fet. Exemple: No queda clar si s'ha fugat o està segrestat, però no ha aparegut, o bé el fet és delictiu però no hi ha informació per poder imputar a ningú del sumari doncs no existeixin proves per acusar als investigats com a autors del fet delictiu, còmplices, encobridors... etc. S'arxiva provisionalment fins que apareguin nous indicis o es produeixi la prescripció del delicte.

També és possible que el sobreseïment tant lliure com a provisional s'acordi enfront de tots o només algun dels imputats en el procés penal; aleshores aquest **sobreseïment pot ser total o parcial** (art 634).

Si el sobreseïment és parcial, s'ha de manar que s'obri el judici oral respecte dels processats que no afavoreixi.

Si el sobreseïment és total, s'ha de manar que s'arxivin la causa i les peces de convicció que no tinguin propietari conegut, després d'haver-se practicat les diligències necessàries per executar el que s'hagi manat.

b. Interlocutòria d'Obertura de judici oral: Si hi ha indicati del delictes s'obrirà judici oral.

Si s'acorda l'obertura del judici oral, l'expedient li serà remès al Ministeri Fiscal de l'A.P. perquè qualifiqui els fets i la responsabilitat dels imputats en el termini de 5 dies (Art 649 LE Crim) amb **l'ESCRIT DE QUALIFICACIONS PROVISIONALS** (Conclusions Provisionals, Art 650 LE Crim), que inclou:

- 1- Els fets punibles que resultin del sumari.
- 2- La qualificació legal dels mateixos fets, determinant el delictes que constitueixen.
- 3- La participació que hagi tingut el processat.
- 4- Els fets que resulten del sumari i que constitueixen circumstàncies atenuants, agreujants o eximents que poden modificar la responsabilitat penal.
- 5- Les penes. Si es demana responsabilitat civil: s'haurà d'indicar la quantitat que es fixi per la reparació dels danys i la persona responsable.
- 6- Prova a practicar per a l'acte del judici.

Posteriorment ho farà l'Acusació particular que també té 5 dies de termini per presentar **l'ESCRIT DE QUALIFICACIONS PROVISIONALS**.

El Ministeri Fiscal de l'A.P. i l'Acusador privat quan també exercitin l'acció de responsabilitat civil derivada del delictes hauran d'expressar a més la quantitat en la qual es valoren els danys i les persones que han d'assumir aquest deute.

Després es dona trasllat a la Defensa perquè en el termini de 5 dies també faci **l'ESCRIT DE QUALIFICACIONS PROVISIONALS**.

En els escrits de Qualificació es proposaran els mitjans de prova que es vulguin aportar en l'acte del judici per defensar les respectives pretensions.

El Tribunal podrà admetre o rebutjar per Interlocutòria la pràctica de les proves que s'hagin proposat en els escrits de qualificació i assenyalarà en aquesta mateixa resolució el dia en el qual tindran inici les sessions del judici oral que, com a regla general, seran públiques.

Posteriorment el Lletat de l'A.J. de l'A.P. dicta una **Diligència d'ordenació** tenint per feta la resolució i assenyalant dia per a l'inici de les sessions del judici.

Fases							
Tribunal / Jutge Ponent	M.F. A.P./ Acusació i Defensa	Jutge Ponent	Tribunal o Sala	M.F.A.P./ Acusació i Defensa	Jutge Ponent	Tribunal o Sala	Lletrat de l'A.J. de l'A.P.
Obre paquets o peces de convicció (Art 626)	Presentaran Escrits de Conformitat o Disconformitat amb la conclusió del sumari. Poden demanar: - noves diligències probatòries. -sobreseïment - Obertura del judici oral (Art 627)	Informa a la Sala	Interlocutòria de: -Revocació de la conclusió sumari: .Devolució al Jutjat Instructor per practicar noves diligències probatòries. (Art 631). .Interlocutòria que ordena al Jutjat d'instrucció que processi (Art 384) - Confirmar conclusió del sumari: .Interlocutòria de sobreseïment (Art 632 i 645). .Interlocutòria d'Obertura del Judici Oral (Art 633 i 649). I trasllat al MF., Acusació i Defensa per fer les Qualificacions provisionals (Art 649 i 652). -Pot haver-hi conformitat de l'encausat (Art. 655)	.Escrits de Qualificacions provisionals .Poden demanar les proves a practicar en l'acte de judici	Informa a la Sala	Interlocutòria: -Admissió o inadmissió de proves i assenyalament de la data de la vista	Diligència d'ordenació Assenyalar Vista i expedició d'exhorts i manaments per citació perits/testimonis/parts
	3 a 10 dies		3 dies (art 628)	5 dies	3 dies		

7.3 JUDICI ORAL.

El primer que es fa és preguntar-li a l'encausat si es conforma amb la major de les penes i pot mostrar aquesta conformitat sempre que la major de les penes no superi els 6 anys de privació de llibertat. Si es conforma no tindrà una condemna major. Si accepta no se seguirà el judici. Les parts han fet solament les peticions provisionals no les definitives.

Nota: pot passar que es demani menys de 6 anys si s'ha iniciat amb un fet de més de 9 anys? Si doncs es jutjarà a diverses persones: al que ha matat, al que ha ocultat, etc.

Dins del judici oral poden distingir-se també diferents fases:

- La fase probatòria: En la qual s'actuen les proves proposades per les parts (testifical, documental, pericial... etc.)
- Les qualificacions definitives: Una vegada practicades les proves, les parts podran modificar les al·legacions que van formular en els escrits de qualificació amb la presentació dels escrits de conclusions definitives.
- En principi, el Tribunal ha de jutjar els fets de conformitat als escrits de qualificació del delictes que han presentat les parts, no obstant això, si considera que els mateixos han estat qualificats de forma errònia podrà suggerir una nova qualificació dels mateixos i requerir a les parts perquè es manifestin sobre aquest tema. Aquesta facultat és coneguda com a 'tesi' del Tribunal i no podrà utilitzar-se en les causes per delictes que només poden perseguir-se a instàncies de part (delictes de calúmnies).
- L'informe oral: Les parts exposen oralment les seves conclusions sobre totes les qüestions que s'han tractat al llarg del procediment.
- El dret a l'última paraula: Acabades les exposicions de l'acusació i la defensa, el President del Tribunal concedirà a l'encausat l'última paraula abans de deixar el procediment 'vist per a sentència'.

7.4 FASE FINAL SENTÈNCIA.

La sentència es dicta en 3 dies (Arts. 741 i 203 LE Crim). Contra la sentència hi ha un termini de 5 dies per presentar l'escrit sol·licitant el testimoniatge d'aquesta sentència (Art 856 LE Crim) i per interposar el recurs de cassació (per infracció de Llei o bé per trencament de forma) davant el Tribunal Suprem de la Sala 2ª (hi ha 15 dies). Però mentre es resol el recurs, el Jutge pot acordar que es compleixi la sentència provisionalment (però no és preventiva). En aquest cas la presó provisional pot durar com a molt fins a la meitat de la condemna imposada.

